

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 704/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. novembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť E. V., zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Alušicom, Madačová 1/A, Ružomberok, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 421/2013 z 31. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2014 doručená sťažnosť E. V. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Alušicom, Madačová 1/A, Ružomberok, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv

a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 421/2013 z 31. marca 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva:

«... 30.05.2013 rozhodol Okresný súd Ružomberok, č. k 3C/149/2012-158 tak, že odporkyni E. V. (ďalej aj ako „sťažovateľka“), ktorá bola v konaní o vrátení daru úspešná, priznal trovy konania vo výške 226,74 Eur. Nakoľko Okresný súd Ružomberok postupoval pri vyčíslení trov konania ako pri spore s neoceniteľným predmetom konania, odporkyňa podala... voči výroku o výške trov konania odvolanie. Krajský súd ...rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok, č. k 3C/149/2012-158 ako vecne správne potvrdil. ...

Sťažovateľka je presvedčená, že rozhodnutím krajského súdu... došlo k porušeniu jej práva najmä z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu a okresného súdu pri priznávaní náhrady trov konania, a teda arbitrárnosti rozhodnutia, pričom súdy aplikovali príslušné ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. spôsobom, ktorým bol popretý účel a zmysel tejto právnej úpravy. ...

Z ustanovenia § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vyplýva, že základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva. Podľa ustanovenia § 10 ods. 2 citovanej vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu iba v prípade, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami [§ 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z.].

Hodnotu veci - daru, ktorého vydanie je predmetom súdneho sporu, a to spoluvlastnícky podiel rodinného domu je možné vyjadriť. V neposlednom rade ostatná novela vyhlášky doplnila do § 10 ods. 2 presnejšie vymedzenie slovami „o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.“ Podľa dôvodovej správy bolo cieľom „znižiť záujem na súdnom riešení sporov“. Je zrejmé, že novela presnejšie vymedzila spôsob určenia trov konania aj pri sporoch, ktoré nie sú spormi na plnenie (kde

je spôsob určenia trov bez pochybností), ale pri sporoch na vydanie veci, určovacích žalobách alebo pri žalobách na vrátenie daru. Takýto gramatický a logický výklad citovaného ustanovenia je nepochybne v súlade so zámerom novely definovanom v dôvodovej správe.

Z uvedeného gramatického, logického a systematického posúdenia citovaných ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. možno vyvodiť záver, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného súdneho sporu, peniazmi oceniteľné, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu, pretože citovaný právny predpis dôsledne rozlišuje situácie pre náhrady trov konania, kedy je predmet právneho sporu, o ktorom vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi oceniteľný, a kedy nie je. Predmetom sporu v danej veci bolo konanie o vrátenie daru, ktorý bol oceniteľný a ocenený peniazmi v dôsledku čoho krajský súd pri priznávaní náhrady trov konania nemohol vychádzať z tarifnej odmeny stanovenej v § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ale z tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 2 cit. vyhlášky.

Je potrebné uviesť, že tento názor súdu nie je totožný s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu. Příkladmo uvádzame uznesenie NS SR, sp. zn 3Cdo/4/2010 zo dňa 15.4.2010, uznesenie NS SR, sp. zn 3Cdo/111/2013 zo dňa 14.3.2013. Najvyšší súd SR (aj súdy nižšieho stupňa) pri určení výšky trov právneho zastúpenia vychádzali z § 10 ods. 1 Vyhlášky.

V neposlednom rade je zdôvodnenie a rozhodnutie súdu nelogické. Vrátenie daru nie je možné oddeliť od otázky vlastníckeho práva. Súd sa obmedzil na konštatovanie tohto názoru bez zdôvodnenia (čím považujeme takéto rozhodnutie za arbitrárne). V prípade zániku darovania jednostranným právnym úkonom darcu, obdarovaný je povinný vrátiť darcovi všetko, čo od neho na základe darovacej zmluvy prijal. Nevyhnutne musí previesť späť na darcu VLASTNÍCTVO veci. Majetok obdarovaného by sa tak znížil o hodnotu, ktorá je určiteľná. Vyhláška určuje paušalizovanú výšku odmeny advokáta. Podľa logického a gramatického výkladu tohto ustanovenia Vyhlášky si súd musí položiť otázku, či je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť peniazmi. V prípade ak sa rozhodnutím súdu majetok odporkyne zníži (resp. nezníži) o hodnotu veci, ktorú Navrhovateľ žiadal vrátiť, súd si nemôže odpovedať na túto otázku inak, ako tak, že hodnotu veci (v prípade darovania) je možné vyjadriť v peniazoch. V takom prípade ale súd musí postupovať v zmysle § 10 ods. 1

Vyhlášky pri stanovení hodnoty právneho úkonu, pretože iba v prípade, že nie je možné vyjadriť hodnotu veci, súd môže postupovať v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) Vyhlášky. Koniec koncov v prípade, ak by obdarovaný musel dar vrátiť a nemal ho, musí poskytnúť darcovi peňažnú náhradu podľa zásad o bezdôvodnom obohatení. Súd by sa tak pri určení povinnosti vrátiť dar musel zaoberať aj určením hodnoty daru. V takom prípade vyznieva argumentácia súdu ešte neudržateľnejšie.

Právo na priznanie primeranej a právnymi predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú je súčasťou práva na spravodlivý proces a tiež súvisí, pokiaľ ide konkrétne o náhradu trov právneho zastúpenia, s majetkovým právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a právom na právnu pomoc v zmysle čl. 37 ods. 2 listiny. Ak krajský súd náhradu nákladov v správnej výške určenej podľa príslušnej právnej normy sťažovateľovi nepriznal, odoprel sťažovateľke ochranu označených práv zakotvených v našom ústavnom poriadku.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo E. V. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Žiline 10 Co/421/2013-266 zo dňa 31. marca 2014 porušené bolo.

2. Zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Žiline 10 Co/421/2013-266 zo dňa 31. marca 2014 a Okresného súdu Ružomberok č. k. 3 C/149/2012-158 zo dňa 30.05.2013 v časti výroku o trovách .

3. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania za 2 úkony právnej služby prevzatie a príprava v zmysle § 13a ods. 1 písm. a) a písomné podanie na súd v zmysle § 13 a ods. 1 písm. c) a 2x režijný paušál spolu vo výške 1041,78 Eur do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení noviel (ďalej len „vyhláška“) ak nie je ustanovené inak, základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty je...

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 37 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu výrokom rozsudku krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 C 149/2012-158 z 30. mája 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) o trovách konania. Porušenie svojich práv vidí v nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu, a teda jeho arbitrárnosti a nesprávnou aplikáciou vyhlášky, ktorou bol popretý účel a zmysel tohto predpisu.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenia o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať (napr. III. ÚS 124/08).

Ústavný súd nie je vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo

za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Vo všeobecnosti platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010).

Okresný súd vo svojom rozsudku výrok o trovách konania odôvodnil takto:

„Odporkyňa uplatnila náhradu trov konania v celkovej výške 2 782,06 eur, keď odmenu advokáta za úkon právnej služby odvodzovala v zmysle § 9 a nasledujúcich vyhlášky č. 655/2004 Z. z. z hodnoty daru, ktorá je podľa odborného stanoviska realitnej kancelárie... vo výške 45 000 eur, t. z. odporkyňa uplatnila trovy právneho zastúpenia za nasledovné úkony právnej služby, t. z. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane 1. porady s klientom vo výške 512,85 eur, rokovanie s protistranou... vo výške 341,91 eur, účasť na pojednávaní... vo výške 512,85 eur, rokovanie s protistranou... vo výške 341,91 eur, účasť na pojednávaní... vo výške 512,85 eur + 6 x režijný paušál po 7,81 eur. Súd sa nestotožnil s vyčíslením náhrady trov právneho zastúpenia u odporkyne. Predovšetkým súd poukazuje, že v danom prípade bolo potrebné vyčísliť odmenu advokáta za úkon právnej služby v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) citovanej vyhlášky, nakoľko nie je možné vyjadriť

hodnotu veci alebo práva v peniazoch alebo jeho možnosť zistiť len s nepomernými ťažkosťami a nie v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 citovanej vyhlášky. V tomto konaní uplatňoval navrhovateľ voči odporkyni svoje právo na vrátenie daru t. j. spoluvlastníckeho podielu na v návrhu označených nehnuteľnostiach. Súd má za to, že hodnotu práva na vrátenie daru nie je možné vyjadriť v peniazoch. Podľa názoru sudu toto právo na vrátenie daru je špecifickým právom zakotveným v ustanovení § 630 Občianskeho zákonníka, nemožno ho stotožniť s vlastníckym právom a z tohto dôvodu nemožno ani pri vyčísľovaní trov právneho zastúpenia vychádzať z hodnoty darovaných nehnuteľností. Preto súd priznal odporkyni náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 226,47 eur, ktorá suma pozostáva z odmeny advokáta za úkon právnej služby prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom vo výške 60,07 eur, účasť na pojednávaní... vo výške 1/4 t. j. vo výške 15,02 eur, účasť na pojednávaní... vo výške 60,07 eur, účasť na pojednávaní vo výške 60,07 eur, + 4 x režijný paušál po 7,81 eur = 226,47 eur.“

Krajský súd v napadnutom rozsudku najprv poukázal na obsah odvolania sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania:

„Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podala odvolanie odporkyňa čo do výroku o trovách konania. V tejto výrokovej časti sa domáhala zrušenia rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa jej názoru nebolo možné, aby súd pri určení odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzal z ust. §11 ods. 1 písm. a/ Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách advokátov. Podľa označeného ustanovenia sa môže postupovať iba v prípade, že nie je možné vyjadriť hodnotu veci. V posudzovanom prípade hodnota veci (vzhľadom na predmet konania) mohla byť vyjadrená v peniazoch a z tohto dôvodu súd mal aplikovať § 10 ods. 1/ Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Takto však súd nepostupoval, jeho rozhodnutie v odvolaní napadnutom výroku vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia vecí.“

Následne sa v relevantnej časti rozsudku, ktorou potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania, s námietkami sťažovateľky vysporiadal takto:

„Troy konania odporkyne spočívajú v trovách právneho zastúpenia, tieto trovy okresným súdom boli priznané v súlade s aplikovanými ustanoveniami Vyhlášky MS SR

655/2004 Z. z., v celom rozsahu akceptovali neoceniteľný predmet konania – právo na vrátenie daru. Okresný súd pri priznaní trov právneho zastúpenia v celom rozsahu dodržal princíp účelnosti vynaloženia trov a trovy priznal v správnej výške.“

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Citované rozsudky obsahujú podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým krajský súd dospel v spojení s rozsudkom okresného súdu, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené. Pretože namietaný rozsudok nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že odvolací súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Ústavný súd navyše konštatuje, že sťažovateľka v sťažnosti iba opakuje námietky, ktoré už boli predmetom preskúmavania krajským súdom na základe odvolania proti rozsudku okresného súdu, teda sťažnosť je vlastne iba polemika s právnym názorom okresného súdu, resp. krajského súdu, akým posúdil sťažovateľkin nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. Sťažovateľka tak stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštalácie všeobecného súdnictva, keď požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jej právnym posúdením nároku na náhradu trov konania. Ústavný súd v súvislosti s takto koncipovanou sťažnosťou pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštaláciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Pokiaľ sťažovateľka poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých bolo v obdobných prípadoch rozhodnuté odlišne, ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje súdnym orgánom na to týmto zákonom určeným (zmocneným).

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľkou označeným právom, sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy (resp. čl. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (resp. podľa čl. 1 dodatkového protokolu) by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru, že rozsudkom krajského súdu nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princíпов podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy a nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, resp. čl. 1 dodatkového protokolu.

S poukazom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 37 ods. 2 listiny rozsudkom krajského súdu

Podstata základného práva na právnu pomoc pred súdom spočíva okrem iného v práve každého dať sa v konaní pred súdom zastúpiť advokátom.

Zo sťažnosti sťažovateľky naopak vyplýva, že v konaní pred všeobecnými súdmi bola advokátom zastúpená, čo v konečnom dôsledku viedlo k uplatneniu nároku na náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľke počas súdneho konania vznikli. Sťažovateľka v sťažnosti namieta práve nesprávnosť výroku o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré jej v konaní pred všeobecným súdom vznikli, pričom porušenie základného práva podľa čl. 37 ods. 2 listiny nijakým spôsobom, okrem tvrdenia, že jej neboli priznané trovy právneho zastúpenia v požadovanej výške, neodôvodňuje.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že samotná skutočnosť, že sťažovateľke všeobecné súdy nepriznali trovy právneho zastúpenia v takej výške, v akej ich požadovala, neznamena, že bolo porušené jej základné právo na právnu pomoc pred súdom podľa čl. 37 ods. 2 listiny.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky v nej obsiahnutými.

K tomuto rozhodnutiu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2014